

Els avis com a educadors actuals (2/3/2017)

És habitual veure a la porta de les escoles avis que acompanyen o van a buscar llurs nets. És una activitat més de les que avui els avis/avies assumeixen en moltes famílies, que consisteix en tenir-ne cura durant algunes hores i dies, amb tot el que això comporta de menjars, temps de lleure, de feines escolars realitzades a casa ...; la resultant és que molts avis es veuen ara en la situació de tornar a fer d'educadors actius, com abans havien fet amb llurs fills, però amb uns temps i amb unes condicions que han variat sensiblement. Els canvis socials produïts entre generacions són d'una magnitud sense antecedents en tota la història.

Els avis actuals tenen la mateixa edat que els de generacions passades, potser una mica més i tot, però rejuenits per les majors expectatives de vida, per una millor salut, potser, fins i tot, en millors condicions econòmiques que quan eren més joves, i solen gaudir de temps sobrat per poder dedicar-lo als nets, però també es veuen obligats a tenir cura dels nets amb una intensitat superior a la d'altres temps. Per això, si actuen com el avis de temps passats – amb les excepcions que calgui -, on l'afecte i la generositat eren gairebé els únics factors prevalents, no podran afrontar els reptes que l'educació actual planteja, més complexa, tecnificada, inserida en un context social que mostra paradigmes molt diversos de comportament, ..

Resulta habitual que es digui que els avis atenen els nets amb excés de mims i de consentiments, que són sobreprotectors. No hi ha dubte d'aquesta tendència, "natural" en podríem dir, propiciada pel fet que l'edat no és la mateixa que quan eren solament pares i les exigències dels nets tampoc eren tantes com les viscudes avui. Per això els caldrà trobar l'equilibri entre la tendència al consentiment que porta l'afecte natural vers els nets i les exigències de mantenir uns principis que són inherents a l'educació. No n'hi haurà prou amb explicar contes, proporcionar carícies i paraules amables i complaure alguns capricis dels nets, encara que tot això s'hagi de fer, sinó que també caldrà mantenir-se ferm davant les expressions d'egoisme desfermat, de desobediència manifesta, de comportaments inadequats, de manca de compromís amb les tasques escolars i les de la llar, en fi, quan sorgeixin comportaments que s'allunyen dels valors educatius que es volen fomentar. I tot això és més fàcil que es plantegi quan la convivència avis-nets es perllonga varies hores al dia, varis dies a la setmana, varies setmanes al llarg de l'any.

Naturalment, tot això s'ha de fer amb els consegüents acords amb els pares, principals responsables de l'educació dels seus fills. No cal dir que en casos de desintegració familiar dels pares tot el plantejament educatiu integral resulta encara més necessari, però normalment es tracta de fixar uns principis comuns que seran aplicats tan en la convivència amb els pares com amb els avis, en una casa o en una altra (si n'hi ha dues). Tot advertint que cal tenir sempre més comprensió vers l'actuació dels avis que dels pares, no en va es perd part de la fermesa amb l'edat i es tenen moltes vegades menys coneixements de les

variables, de les circumstàncies que envolten la vida actual dels nens i especialment dels adolescents.

Les noves responsabilitats educatives porten a molts avis a tenir que actualitzar-se en les activitats i continguts escolars, en les implicacions de les noves tecnologies en la vida quotidiana i, especialment, en la vida dels nets, en vivències pròpies dels temps, que els poden resultar quelcom allunyades de les pròpies experiències personals fins al moment. Per això no estranyarà que s'ofereixin programes de formació pels avis en tant que educadors, comencin a publicar-se llibres al respecte i algunes escoles pensin en activitats específiques dirigides a ells.

El departament d'Ensenyament té una web per ajudar a les famílies en l'educació (<http://familiaiescola.gencat.cat/ca/escolaritat/acompanyament-escolar-casa>) dels fills i en les relacions amb l'escola, que ofereix interessants informacions i recomanacions educatives, però no hi ha referències al paper dels avis i encara menys orientacions dirigides directament a ells. Caldria afegir tot aquest apartat que avui té tanta importància dins l'educació familiar i en les relacions família-escola. Tot sigui en benefici de l'educació dels infants i joves que cada dia resulta més complexa però alhora més rica.

Jaume Sarramona

(www.sarramona.net)